

2025/2026. TANÉVBEN ÉRVÉNYES TANTÁRGYI PROGRAM	
Tantárgy teljes neve: ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐK	
Képzés: egységes osztatlan képzés (gyógyszerész)	
Munkarend: nappali	
Tantárgy rövidített neve: Étrendk.	
Tantárgy angol neve: Dietary supplements	
Tantárgy német neve: Nahrungsergänzungsmittel	
Tantárgy besorolása: kötelező/ <u>szabadon választható</u> /kritériumkövetelmény	
Tantárgy neptun kódja: GYSFMG301E1M	
A tantárgy oktatásáért felelős szervezeti egység: GYTK Farmakognóziai Intézet	
A tantárgyfelelős neve: Alberti Ágnes Elérhetőség: <ul style="list-style-type: none"> - cím: 1085 Üllői út 26. III. em. - telefon: +3620/8258389 - e-mail: alberti.agnes@semmelweis.hu 	Beosztás, tudományos fokozat: egyetemi docens, PhD
A tantárgy oktatásában résztvevő(k) neve(i): Csernák Orsolya Fejős Ida Gampe Nóra Riethmüller Eszter Ványolós Attila meghívott előadók (MÉKISZ)	Beosztás, tudományos fokozat: adjunktus, PhD adjunktus, PhD adjunktus, PhD adjunktus, PhD egyetemi docens, PhD
A tantárgy heti óraszám: <div>2 óra elmélet</div> <div>0 óra gyakorlat</div>	A tantárgy kreditpontja: <div>2 kredit</div>
A tantárgy szakmai tartalma elsajátításának célja és feladata a képzés céljának megvalósításában: A tárgy feladata, hogy átfogó képet nyújtson az étrend-kiegészítők piacának jelenlegi viszonyairól. Kiemelt szerepet szán a termékkör piacán tapasztalható visszaélésekre, a szabálytalan ajánlásokra és hamisított termékekre. A diplomájuk megszerzése előtt álló gyógyszerészek az előadások során megbízható szakmai ismereteket sajátíthatnak el, mellyel záróvizsgás gyakorlatuk során illetve hivatásuk gyakorlásakor egyaránt szakszerű tájékoztatással állhatnak a betegek/laikusok rendelkezésére	

A tantárgy rövid leírása:

Az Étrend-kiegészítők c tárgy (követve a társkarok oktatási portfólióját) a budapesti gyógyszerészképzésben is azt az évek óta fennálló hiányt hivatott pótolni, hogy pontos, szakmailag megalapozott és megbízható információk alapján segítsen a leendő gyógyszerészeknek eligazodni az étrend-kiegészítők gyártását, forgalmazását (szabályozását) és alkalmazását illetően. Az OÉTI OGYÉI-ba történő integrációjával az étrend-kiegészítők szabályozása újra kiemelt szerepet kapott, a gyógyszerészhallgatók esetében elkerülhetetlenül szükséges a termékcsoporthoz meghatározásának és az alapvető fogalmaknak az ismerete. Az étrend-kiegészítők, mint a leggyorsabban növekvő (köztes) termékcsoporthoz a hagyományos élelmiszerek és a gyógyszerek között mára az étrend kiegészítőiből azok meghatározó részévé váltak. A notifikált étrend-kiegészítők száma meghaladja a tízezret, nem megalapozatlan az a megállapítás, hogy a lakosság jelentős hányada fogyaszt valamilyen étrend-kiegészítőt, többnyire az orvos vagy gyógyszerész tudta nélkül. Bár számos étrend-kiegészítő tartalmaz gyógynövényeket (gyakran olyat, amely nem része a Farmakognózia tárgy tematikájának), a tananyag elkülönül a farmakognózia és a fitoterápia tárgytól, mert étrendi-élelmiszer jellegű alkalmazási szemlélettel (a terápia és a betegségmegelőzés helyett az egészségmegőrzést előtérbe helyezve) tárgyalja a termékekben előforduló komponenseket, és ad útmutatást a leendő gyógyszerészek számára a termékcsoporthoz szakmailag megalapozott megítéléséhez.

A tantárgy áttekinti az étrend-kiegészítővel kapcsolatos minőségi követelmények rendszerét, a jogi szabályozását és a rendeleti végrehajtást, ill. ellenőrzést. A gyógyszerekkel ellentétben az étrend-kiegészítők gyártásának, forgalmazásának és minőség-ellenőrzésének szabályozása megengedőbb, mely a késztermékek minőségét negatívan befolyásolja, a termékajánlásokban megjelenő szakszerűtlen állításoknak kedvez. A tematika az EFSA (European Food Safety Authority) által alkalmazott egészségre vonatkozó állítások alapján csoportosítja és részletesen tárgyalja a fontosabb étrend-kiegészítő összetevőket. Külön előadásban tárgyalja a tápszereket, kitérve a speciális élethelyzetekre és korcsoportokra, illetve taglalja a kiegyensúlyozott táplálkozás, mint egészségmegtartó tényező szerepét. A tematika hangsúlyt fektet a növényi étrend-kiegészítők kockázatainak ismertetésére, különös tekintettel a gyógyszerekkel fellépő kölcsönhatásokra, de bemutatja a negatív listát is azokról a növényekről, amelyek nem javasoltak étrend-kiegészítőben.

Az adott félévi kurzusra vonatkozó adatok

Tárgyfelvétel féléve	Kontakt elméleti óra	Kontakt gyakorlati óra	Kontakt demonstrációs gyakorlati óra (szeminárium)	Egyéni óra	Össz. óra	Meghirdetés gyakorisága	Konzultációk száma
8. félévtől	28	--	--	--	28	Őszi szemeszterben* Tavaszi szemeszterben* Mindkét szemeszterben* (* Megfelelő aláhúzendő)	--

A kurzus oktatásának időterve**
<p>Elméleti órák tematikája (heti bontásban):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. hét: Bevezetés, a termékcsoporthatározása, alapfogalmak 2. hét: Ipari szempontok: Jogi szabályozás, rendeleti végrehajtás, ellenőrzés 3. A hiánypótlás és helyettesítés: elfogadható és szükségtelen kiegészítések. Jogszerű és szabályellenes alkalmazások, visszaélések, jelenlegi piaci állapotok. 4. hét: A kiegyensúlyozott táplálkozás, mint egészségmegtartó tényező. Vitaminok és ásványi anyagok. 5. hét: A megfelelő gyomor-bélműködést elősegítő szerek, a szexuális zavarok kezelése étrend-kiegészítőkkel. 6. hét: Az ideális testsúly elérését/fenntartását támogató készítmények jellemzése. A testizom növekedését elősegítő étrend-kiegészítők. 7. hét: A szív-érrendszer egészségét támogató szerek: a fiziológiás vércukorszintet és a normális koleszterinszintet elősegítő szerek 8. hét: Az idegrendszer megfelelő működését támogató készítmények 9. hét: A csontok és ízületek egészségét támogató szerek. A menopauza okozta diszkomfort érzést mérséklő szerek 10. hét: Anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerek 11. hét: Az immunrendszer működését befolyásoló készítmények, ill. a húgyúti és szépségápolási készítmények 12. hét: Gombák az étrend-kiegészítőkből 13. hét: Az étrend-kiegészítők analitikai vizsgálatában alkalmazott módszerek, példák bemutatása. 14. hét: Összegzés, konzultáció
Gyakorlati órák és tematikája: -
Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tantárgyak is). A tematikák lehetséges átfedései: -
Konzultációk rendje: igény szerint
Kurzus követelményrendszere
<p>A kurzus felvételének előzetes követelménye(i):   Gyógynövény- és drogismeret II.   Gyógyszerhatástani és toxikológia I.</p>
<p>A foglalkozásokon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás igazolásának módja, pótlás lehetősége: Hiányzás a TVSZ szerint. Pótlás konzultációval lehetséges</p>
<p>Az érdemjegy kialakításának módja, a félévközi részteljesítmény-értékelések (beszámolók, zárthelyi dolgozatok) formája, száma, témakörei és időpontjai, értékelésbe beszámításuk módja, pótlási és javítási lehetőségek (TVSZ. 25.-28.§-ban foglaltak szerint):</p> <p>Az egyes előadások anyagából írt sikeres évközi beszámolókra kapott megajánlott jegy kiválthatja a kollokviumot.</p>
<p>A félév végi aláírás feltételei (TVSZ. 29.§-ban foglaltak szerint):   TVSZ szerint</p>
<p>A hallgató félév során egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, ezek leadási határideje: -</p>

A félév végi számonkérés típusa: aláírás/gyakorlati jegy/kollokvium/szigorlat/projektfeladat*

* Megfelelő aláhúzendó

Vizsgakövetelmények (tételsor, tesztvizsga témakörei, kötelezően elvárt paraméterek, ábrák, fogalmak, számítások listája, gyakorlati készségek, ill. a vizsgaként elismert projektfeladatok témakörei, teljesítésének és értékelésének kritériumai):

A számonkérés során a mesterséges intelligencia használata nem megengedett.

Témakörök

1. A termékcsoporthatározása, alapfogalmak
2. Ipari szempontok: Jogi szabályozás, rendeleti végrehajtás, ellenőrzés
3. A hiánypótlás és helyettesítés: elfogadható és szükségtelen kiegészítések. Jogszerű és szabályellenes alkalmazások, visszaélések, jelenlegi piaci állapotok.
4. A kiegyensúlyozott táplálkozás, mint egészségmegtartó tényező. Vitaminok és ásványi anyagok.
5. A megfelelő gyomor-bélműködést elősegítő szerek, a szexuális zavarok kezelése étrend-kiegészítőkkel.
6. Az ideális testsúly elérését/fenntartását támogató készítmények jellemzése. A testizom növekedését elősegítő étrend-kiegészítők.
7. A szív-érrendszer egészségét támogató szerek: a fiziológiás vércukorszintet és a normális koleszterinszintet elősegítő szerek
8. Az idegrendszer megfelelő működését támogató készítmények
9. A csontok és ízületek egészségét támogató szerek. A menopauza okozta diszkomfort érzést mérséklő szerek
10. Anyatej-helyettesítő és anyatej-kiegészítő tápszerek
11. Az immunrendszer működését befolyásoló készítmények, ill. a húgyúti és szépségápolási készítmények
12. Gombák az étrend-kiegészítőkben
13. Az étrend-kiegészítők analitikája

A félév végi számonkérés formája: írásbeli/szóbeli/gyakorlati feladat teljesítése/projektfeladat teljesítése/kombinált vizsga (TVSZ. 30.§ szerint)*

* Megfelelő aláhúzendó

A jegymegajánlás lehetősége és feltételei: Az egyes előadások anyagából írt sikeres évközi beszámolókra kapott megajánlott jegy kiválthatja a kollokviumot.

A tananyag elsajátításához, a tanulmányi teljesítmény értékelések teljesítéséhez szükséges ismeretek megszerzéséhez felhasználható alapvető jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listáját, pontosan kijelölve, mely részük ismerete, melyik követelmény elsajátításához szükséges (pl. tételenkénti bontásban), valamint a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközök, tanulmányi segédanyagok:

Az előadások anyaga elérhető a tárgy Moodle-felületén.

A felkészülés során a mesterséges intelligencia használata a hallgató saját felelősségére lehetséges.

Témakörök

1. témakör: 1. előadás
2. témakör: 2. előadás
3. témakör: 3. előadás
4. témakör: 4. előadás
5. témakör: 5. előadás
6. témakör: 6. előadás
7. témakör: 7. előadás
8. témakör: 8. előadás
9. témakör: 9. előadás
10. témakör: 10. előadás
11. témakör: 11. előadás
12. témakör: 12. előadás
13. témakör: 13. előadás

Több féléves tantárgy esetén a párhuzamos felvétel lehetőségére, valamint az engedélyezés feltételeire vonatkozó oktatási-kutatási szervezeti egység álláspontja:

igen*/nem*/egyéni elbírálás alapján* (* Megfelelő aláhúzendő)

A tantárgyleírást készítette: Dr. Ványolós Attila

** A tantárgy tematikáját oly módon kell meghatározni, hogy az lehetővé tegye más intézményben a kreditismerési döntéshozatalt, tartalmazza a megszerzendő ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek, (rész)kompetenciák és attitűdök leírását, reflektálva a szak képzési és kimeneti követelményeire.